

RAPORT ANUAL 2024

CHIȘINĂU, 2025

01 Introducere

Misiunea Fundației Soros Moldova	6
Rezumat Executiv	8
Mesajul Danielei Vidaicu	10
Mesajul Anei Mihailov	12

02 Avansăm Integrarea Europeană

Implicăm societatea în dezbateră europeană	16
Oferim expertiză europeană	18
Open Space	19
Promovăm identitatea europeană a Moldovei	20

03 Construim o Societate Justă

Monitorizăm Reforma Justiției	24
Aționăm pentru consolidarea justiției penale	26
Contribuim la consolidarea securității comunitare	29
Îmbunătățim mecanismul de recuperare a bunurilor infracționale	30
Monitorizăm respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană	32

04 Promovăm Democrația în Moldova

Monitorizăm alegerile	36
Sușținem angajamentul civic democratic	37
Consolidăm reziliența împotriva dezinformării	38
Continuăm să sușținem presa independentă și platformele de dialog	40

05 Promovăm o Economie Rezilientă

Dezvoltăm sectorul energetic	44
Sușținem administrarea corectă a proprietății de stat	48
Consolidăm cadrul de protecție a consumatorilor	50
Contribuim la reforma pieței muncii	52

06 Pledăm pentru o Societate Mai Bună

Împuternicim comunitățile pentru servicii sociale mai bune	56
Dezvoltăm serviciile sociale eficiente energetic	58

07 Anexe

Declarație financiară	62
Echipa și Senatul	64
Lista proiectelor și granturilor	66

01 Introducere

02 Avansăm Integrarea Europeană

03 Construim o Societate Justă

04 Promovăm Democrația în Moldova

05 Promovăm o Economie Rezilientă

06 Pledăm pentru o Societate Mai Bună

07 Anexe

Fundația Soros Moldova (FSM), constituită în 1992, este o organizație neguvernamentală, necomercială, apolitică și independentă, care acționează pentru construirea unei societăți deschise, echitabile și democratice în Republica Moldova. Valorile care o ghidează sunt: respectul pentru drepturile omului, statul de drept, participarea civică, incluziunea și coeziunea socială.

Inspirată de viziunea filantropului George Soros și de principiile filosofului Karl Popper, Fundația promovează procesul de integrare europeană, transparența instituțională, accesul la justiție și la informație corectă. De 33 de ani, contribuie la consolidarea democrației și la reducerea inegalităților sociale, sprijinind constant persoanele și comunitățile vulnerabile.

Strategia Fundației

Fundația încurajează colaborarea între sectorul public, societatea civilă și mediul privat, mizând pe inovație, dialog și responsabilitate colectivă pentru a genera schimbări sustenabile. Activitatea sa este ghidată de Strategia „Suport Consolidat pentru Integrarea Europeană a Republicii Moldova 2025–2027”, centrată pe două obiective:

Avansarea supremației legii și securizarea democrației.

Consolidarea coeziunii sociale și rezilienței economice.

Prin această strategie, Fundația sprijină actorii pro-europeni – societatea civilă, autoritățile publice și mass-media independentă – în promovarea reformelor, alinierea la standardele UE și pregătirea pentru negocierile de aderare. De asemenea, susține transparența, responsabilitatea publică și reformele bazate pe drepturile omului, contribuind activ la combaterea dezinformării și influențelor externe corupte.

Scopurile Fundației

Fundația urmărește dezvoltarea unei societăți incluzive, în care drepturile omului, statul de drept și participarea cetățenească sunt fundamentale. Prin susținerea accesului la educație, justiție și informație, încurajează soluții inovatoare și parteneriate durabile care oferă fiecărui cetățean șansa de a-și valorifica potențialul într-o Moldovă conectată la valorile europene.

Viziunea Fundației

Viziunea Fundației este aceea a unei societăți deschise, în care dezbaterea liberă, diversitatea de opinii și capacitatea de a corecta greșelile prin dialog sunt esențiale pentru progres. Filosofia lui Karl Popper – potrivit căreia doar o societate deschisă permite adaptarea și îmbunătățirea continuă – stă la baza acestei abordări.

Abordarea Fundației

În acest spirit, Fundația susține idei vizionare și lideri capabili să producă schimbări pozitive, contribuind la transformarea Republicii Moldova într-un model de dezvoltare sustenabilă, cu guvernare responsabilă și comunități unite în fața provocărilor.

Rezumat Executiv

În anul 2024, Fundația Soros Moldova și-a reafirmat vocația de promotor al valorilor unei societăți deschise, pluraliste și echitabile, consolidându-și rolul de susținător al schimbărilor democratice, al rezilienței sociale și economice și al procesului ireversibil de integrare europeană a Republicii Moldova. Aceste progrese s-au realizat printr-o sinergie între acțiuni strategice și inițiative comunitare, bazate pe parteneriate solide, colaborări intersectoriale și o echipă profesionistă, cu viziune pe termen lung.

La baza acestor realizări stă o asumare profundă a valorilor societății deschise: transparență, incluziune, respect pentru drepturile și libertățile fundamentale, participare civică și responsabilitate publică. Fundația a acționat ca facilitator al dialogului democratic și al implicării active a cetățenilor, încurajând spiritul critic și contribuția societății civile în procesele de guvernanță.

Democrație	Justiție	Economie
În plan democratic, Fundația a susținut desfășurarea corectă și credibilă a alegerilor prezidențiale și a referendumului constituțional, sprijinind misiunile de observare electorală organizate de ENEMO și Promo-LEX. Acest demers a fost completat de campania „Lasă tot și hai la vot”, care a mobilizat tineri din întreaga țară să se implice conștient în viața democratică. În paralel, Fundația a sprijinit instituțiile media și dezvoltarea de resurse educaționale multimedia pentru contracararea dezinformării și promovarea gândirii critice, contribuind la o societate mai informată și rezistentă la manipulare. Colaborarea cu organizații media independente a facilitat forumuri și dezbateri esențiale pentru apărarea libertății presei și întărirea integrității editoriale.	În domeniul justiției, Fundația a promovat integritatea și eficiența instituțională. Proiectul de reutilizare socială a bunurilor infracționale, elaborat cu Ministerul Justiției și organizații de profil, este o inovație regională ce transformă activele confiscate în resurse publice. De asemenea, Fundația a susținut documentarea și informarea opiniei publice despre încălcările drepturilor omului în regiunea transnistreană, în parteneriat cu Promo-LEX.	În plan economic, Fundația a sprijinit reformele privind responsabilizarea serviciului public, sectorul energetic și piața muncii, contribuind la elaborarea politicilor în domeniul ocupării forței de muncă și eficienței energetice. Expertiza oferită instituțiilor precum Ministerul Energiei, Agenția Proprietății Publice sau Ministerul Muncii a generat un impact sistemic vizibil în îmbunătățirea serviciilor, guvernanței corporative și diversificarea surselor de energie durabilă. Totodată, prin sprijinul oferit Centrului European al Consumatorului și colaborarea cu experți naționali, Fundația a contribuit la modernizarea mecanismelor de reglementare și la creșterea încrederii cetățenilor în instituțiile statului.
	Reziliență socială	
	Pentru fortificarea rezilienței sociale, Fundația a extins accesul la servicii sociale de calitate. În cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”, cu sprijinul UE și în parteneriat cu Keystone Moldova și Institutum Virtutis Civilis, au fost dezvoltate 41 de servicii în 20 de raioane, deserving peste 6.700 de beneficiari din grupuri vulnerabile.	

Anul 2024 a marcat intensificarea angajamentului Fundației față de integrarea europeană a Republicii Moldova. Prin expertiza oferită Biroului pentru Integrare Europeană, sprijinirea procesului de screening explicativ și bilateral, precum și susținerea Forumului de Integrare Europeană, Fundația a contribuit la alinierea strategică a țării la standardele UE. Campaniile **„Punți către Europa”** și **„Euro-Maratonul”** au promovat o conștiință civică europeană în rândul cetățenilor.

În spiritul valorilor societății deschise, Fundația a promovat dialogul și schimbul de idei prin platformele **„Open Space”** și **„Open Talks”**, unde experți, activiști, autorități și cetățeni au căutat împreună soluții pentru provocări legate de justiție, dezvoltare durabilă, securitate și orientarea europeană a țării. Totodată, a fost lansat **„Open Newsletter”**, un buletin trimestrial dedicat informării partenerilor și beneficiarilor despre activitățile și impactul generat.

Fundația Soros Moldova a rămas activ conectată la rețeaua internațională Open Society Foundations, valorificând parteneriatele globale pentru a susține intervenții locale relevante. Această conexiune a facilitat transferul de expertiză și resurse, precum și alinarea constantă la standarde internaționale de bune practici și responsabilitate instituțională. Realizările anului 2024 reflectă angajamentul unei echipe consolidate, care a știut să valorifice contribuțiile Senatului Fundației, consultările cu parteneri strategici și feedbackul beneficiarilor.

În 2024, Fundația Soros Moldova nu doar că a implementat proiecte, ci a construit relații de încredere, rețele de solidaritate și punți de colaborare – toate în serviciul unui ideal comun: o Moldovă democratică și europeană. Activitatea sa arată că valorile societății deschise, cooperarea autentică și investiția în capitalul uman pot genera transformări reale și durabile pentru viitorul Republicii Moldova în marea familie europeană.

Mesajul Danielei Vidaicu, directoarea executivă a Fundației Soros Moldova

Anul 2024 a fost unul definitoriu pentru parcursul democratic al Republicii Moldova, iar Fundația Soros Moldova și-a îndeplinit cu profundă responsabilitate și mândrie mandatul de a susține o societate deschisă, incluzivă și rezilientă. Într-un context marcat de transformări geopolitice semnificative, a războiului Rusiei împotriva Ucrainei, și de intensificarea procesului de integrare europeană, ne-am consolidat misiunea prin acțiuni strategice, orientate spre impact real și durabil.

Am cultivat și extins parteneriate esențiale cu organizații ale societății civile, apărători ai drepturilor omului, jurnaliști independenți, precum și cu experți locali și internaționali în domenii-cheie pentru dezvoltarea democratică a țării. Prin dialog și colaborare, am contribuit la formularea unor răspunsuri relevante și sustenabile la provocările sociale, economice și instituționale ale momentului.

Deschiderea oficială a negocierilor de aderare la Uniunea Europeană a oferit un nou cadru de oportunitate, pe care FSM l-a valorificat pentru a promova reforme în domenii esențiale: buna guvernare, justiție, drepturile omului, protecție socială, reziliență energetică și educație civică. Am creat spații sigure și inclusive pentru dialog public și dezbateri informată, încurajând implicarea activă a cetățenilor în modelarea viitorului democratic al Republicii Moldova.

2024 a fost, totodată, un an al solidarității și al rezilienței sociale. Am susținut inițiative locale menite să întărească legătura dintre cetățeni și instituții, să îmbunătățească accesul la servicii sociale și să încurajeze mobilizarea comunităților în jurul valorilor participării civice și echității sociale. De la nord la sud, în sate și orașe, am fost alături de oameni care transformă provocările în acțiuni și visurile în proiecte de viitor.

Mesajul Anei Mihailov, președinta Senatului Fundației Soros Moldova

În 2024, care a fost un an cu evenimente importante pentru țară, dar și unul cu multiple provocări, Fundația Soros Moldova a ocupat un rol de frunte printre organizațiile societății civile în sprijinirea eforturilor atât ale actorilor neguvernamentali, cât și ale factorilor decizionali, în avansarea pe calea integrării europene și promovării valorilor societății deschise.

FSM a sprijinit plenar eforturile țării în procesul de aderare la Uniunea Europeană prin activități din cele mai diverse: a sprijinit eforturile decidenților în armonizarea cadrului legal la aquis-ul comunitar prin mobilizarea de expertiză internațională și locală; a acordat asistență în elaborarea de politici și mecanisme pentru promovarea reformelor, cum este cel de reutilizare socială a bunurilor infracționale recuperate; a facilitat procesele de screening explicativ și bilateral cu Comisia Europeană; a oferit platforme largi de discuții pe marginea celor mai stringente probleme în calea integrării europene. FSM a fost co-organizatorul unor manifestații de amploare, cu participarea largă a societății, de promovare a valorilor europene, precum dezbateri, campanii de informare privind UE și valorile europene, maratoane, festivaluri, concursuri de desen.

FSM a reușit să reunească pentru discuții și consultări, de pe o platformă neutră și inclusivă, actori importanți ai societății moldovenești pentru a discuta și găsi cele mai bune soluții la provocările existente precum cele din domeniul justiției, anticorupției, securității informaționale și altele. A construit poduri și a promovat dialogul pe marginea celor mai sensibile probleme ale societății moldovenești. A oferit platformă pentru persoane cu idei progresiste în demersul său de a promova persoanele cu o gândire democratică fără de care construirea unei democrații autentice nu ar fi posibilă. Nu în ultimul rând, FSM a rămas angajată promovării coeziunii sociale și respectării drepturilor omului, valori importante ale unei societăți deschise.

01 Introducere

02 Avansăm Integrarea Europeană

03 Construim o Societate Justă

04 Promovăm Democrația în Moldova

05 Promovăm o Economie Rezilientă

06 Pledăm pentru o Societate Mai Bună

07 Anexe

Implicăm societatea în dezbateră europeană

Maia Sandu, Președinta Republicii Moldova la Forumul Național al Minorităților Etnice, 7 septembrie 2024 ↑

În perioada 8-10 mai 2024, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” (Cahul) a găzduit Conferința Națională „Tinerii și rolul lor în procesul de integrare europeană” organizată de către [Fundația Inotek](#). FSM a susținut evenimentul pentru a facilita implicarea activă a tinerilor din localități ale Republicii Moldova, România și Ucraina în dezbateri inclusive cu privire la procesul de integrare europeană a Republicii Moldova. Participanții au discutat despre dezvoltarea sectorului de tineret și a politicilor de tineret, contribuția partidelor politice la promovarea tinerilor în viața politică, rolul Centrelor de Informare ale UE și al Eurocluburilor în mobilizarea tinerilor pentru implicarea în procesul de integrare Europeană, cooperarea transfrontalieră ca instrument în integrarea europeană a Republicii Moldova, combaterea dezinformării în era digitală, procesul de negocieri pentru aderarea la UE și implicarea instituțiilor relevante.

Pe 7 septembrie 2024, cu sprijinul FSM și European Endowment for Democracy (EED), Asociația Inițiative Civice pentru Minorități Naționale (ICPMN) a organizat „[Forumul Național al Minorităților Etnice 2024](#)”. Evenimentul a reunit peste 200 de participanți, inclusiv lideri ai comunităților etnice, reprezentanți ai organizațiilor internaționale și misiunilor diplomatice, membri ai parlamentului, oficiali guvernamentali și experți din diverse sectoare. Forumul a oferit o platformă deschisă pentru abordarea subiectelor precum: legislația și politicile UE privind minoritățile naționale, educația și diversitatea culturală, drepturile minorităților în contextul integrării Europene, rolul mass-media, al societății civile și al tinerilor din comunitățile etnice pentru dezvoltarea proceselor democratice. Reprezentanții minorităților au semnat Declarația Minorităților Naționale pentru UE, document care subliniază angajamentul și dorința comunităților etnice din Republica Moldova de a contribui activ la procesul de integrare Europeană și de a asigura respectarea drepturilor și valorilor culturale.

Pe 19-20 noiembrie 2024, a avut loc primul „[Forum de Securitate al Moldovei la Chișinău](#)” organizat de către Institutul pentru Politici și Reformele Europene (IPRE), Fundația Konrad Adenauer și Oficiul NATO la Chișinău, fiind susținut de FSM, Guvernul Suediei, German Marshall Fund, DCAF și alți parteneri. Evenimentul a oferit o platformă deschisă pentru schimb de opinii pentru peste 500 de participanți din 28 de țări și a inclus 70 de vorbitori în 12 sesiuni de dezbateri. Discuțiile s-au axat pe teme de securitate, reunind oficiali de rang înalt, autorități publice, reprezentanți ai organizațiilor internaționale, centre de cercetare și societatea civilă. Evenimentul a reușit să plaseze Republica Moldova pe harta forumurilor de securitate din Europa și a atras atenția presei, care a reflectat evenimentul pe aproximativ 20 de platforme.

Pe 26 noiembrie 2024, a avut loc ediția a 10-a a Forumului de Integrare Europeană a Republicii Moldova cu genericul „[Etapale-cheie pentru avansarea negocierilor de aderare ale Republicii Moldova la UE](#)” organizat de către Fundația Friedrich Ebert Moldova (FES), Institutul pentru Politici și Reforme Europene ([IPRE](#)), în cooperare cu Asociația pentru Politică Externă (APE) și FSM, în parteneriat cu Biroul pentru Integrare Europeană (BEI) al Guvernului Republicii Moldova. Evenimentul a reunit oficiali, reprezentanți ai administrației publice centrale și locale, mediului academic și diplomatic, reprezentanți ai societății civile și instituții de cercetare pentru discuții despre procesul de aderare a Republicii Moldova la UE. Forumul a subliniat angajamentul față de valorile democratice, statul de drept și dezvoltarea sustenabilă, promovând o mai mare conștientizare publică și implicare în procesul de integrare în UE. Experții au discutat despre pașii esențiali pentru avansarea negocierilor de aderare la UE, lecțiile învățate din sesiunile de screening bilateral și reformele necesare pentru integrarea europeană accelerată a țării, precum și despre importanța procesului decizional transparent și incluziv pentru avansarea agendei europene a Republicii Moldova.

Participanții la Forumul de Securitate al Moldovei, 19 noiembrie 2024. Foto: IPRE. ←

Oferim expertiză europeană

FSM a susținut capacitatea Biroului de Integrare Europeană (BEI), oferind expertiză internațională. Începând cu anul 2024, Drita Abdiu-Halili, fostă Secretară de Stat de la Secretariatul Afacerilor Europene și fostă Negociatoare-Şefă Adjunctă pentru UE în Guvernul Macedoniei de Nord, cu o experiență de 13 ani în administrația publică centrală și locală, consiliază BEI în special, privind procesele de screening bilateral și de negocieri pentru aderarea la UE. Pe 9 august 2024, Drita Abdiu-Halili a participat la discuție informală cu reprezentanți ai societății civile din Republica Moldova unde au fost abordate subiecte cu privire la implicarea OSC-urilor în procesul de integrare Europeană a țării, monitorizarea progreselor de implementare a agendei de aderare la UE, consolidarea înțelegerii de către OSC-uri a detaliilor tehnice ale procesului de integrare Europeană, combaterea falsurilor și dezinformării, etc.

Participanții la cursul de instruire „Fortificarea capacităților serviciului public din Republica Moldova în vederea aderării la Uniunea Europeană”, Hertie School, Berlin ←

În perioada 24 noiembrie – 1 decembrie 2024, o delegație de 22 de funcționari publici din cadrul instituțiilor subordonate Guvernului Republicii Moldova a participat la cursul de instruire „Fortificarea capacităților serviciului public din Republica Moldova în vederea aderării la Uniunea Europeană”, în Berlin (Germania). Instruirea a fost organizată de Hertie School (Berlin), în parteneriat cu Cancelaria de Stat, cu susținerea financiară a FSM și a Fondului Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA). Cursul de instruire a vizat dezvoltarea și fortificarea capacităților serviciului public, în ceea ce privește absorbția fondurilor de preaderare ale UE, precum și aplicarea de către Guvern a indicatorilor-cheie de performanță (KPI).

Drita Abdiu Halili (în dreapta) consiliază Biroul de Integrare Europeană al Republicii Moldova din vara anului 2024. 25 iunie 2025 ↑

OPEN SPACE

În ajunul Referendumului constituțional din toamna anului 2024, Fundația Soros Moldova a inițiat campania #Open Space - o platformă de opinii, în care am provocat specialiștii din diferite domenii să se expună pe marginea alegerii pe care erau chemați să o facă moldovenii - pentru sau împotriva integrării europene.

→ Ilinca Vieru, [Integrarea în UE și ce înseamnă ea pentru tinerii din Republica Moldova](#)

→ Vadim Pistrinciuc, [Ce se poate întâmpla dacă nu trece referendumul](#)

→ Adrian Lupușor, [Integrarea Europeană – singura șansă pentru resuscitarea economiei moldovenești](#)

→ Elena Mârzac, [Moldova nu este singură: Integrarea Europeană și Securitatea Națională](#)

→ Angela Grămadă, [Am tot dreptul să intru în luptă pentru viitorul meu european](#)

→ Cristina Lesnic, [Integrarea Europeană și Reintegrarea țării](#)

→ Iulian Groza, [Un Vot definitoriu în toamnă: Cum alegem, așa vom trăi](#)

→ Dumitru Țîra, [Opinie separată: Tot normal, dar sunt probleme. Despre Referendum. Da sau dar](#)

→ Dorina Baltag, [Referendumul pentru UE: ce este în joc?](#)

→ Daniel Goinic, [Integrarea Europeană: Vom pierde din Drepturi, Credință, Educație și Suveranitate?](#)

→ Polina Panainte, [Cu cine vor vota indecisi? Un segment crucial și vulnerabil în alegerile din Moldova](#)

→ Irina Buzu, [UE, Moldova și laboratorul de reglementare etică a inovațiilor](#)

→ Veronica Sirețeanu, [Cum se finanțează Uniunea Europeană și cum procesul ar putea afecta Republica Moldova?](#)

Promovăm identitatea europeană a Moldovei

FSM a susținut Asociația Obștească „Institutum Virtutes Civilis” (IVC), pentru implementarea unei campanii de informare a comunităților locale despre procesul de integrare Europeană. Discuțiile publice au avut loc în orașele Telenești, Stefan Vodă, Rezina și în satele Boșcana, Criuleni și Crasnoarmeiscoe (Hîncești). Totodată, IVC a organizat, în parteneriat cu primăria Slobozia Mare, cu suportul FSM și USAID un festival al portului popular cu genericul BelEU Fest „**Uniți în diversitate**”. Inițiativa, a promovat valorile europene și diversitatea culturală. Evenimentul a inclus spectacole artistice, expoziții și dezbateri publice. Prima dezbatere „Rolul turismului rural în promovarea patrimoniului cultural” a avut loc cu participarea lui Sergiu Prodan, ministrul Culturii, Silvia Strelciuc, consultantă pentru clusterul turistic „VIA Cahul” și Valentina Carastan, primara satului Slobozia Mare. Discuțiile s-au axat pe atracțiile turistice din zona Cahul, specificul gastronomic și folcloric local, deficiențele de infrastructură și necesitatea sprijinului statului pentru promovarea turismului local. S-a subliniat importanța colectării datelor statistice relevante privind turiștii și a investițiilor în infrastructura turistică.

De asemenea, participanții au discutat despre formarea personalului din sectorul HoReCa și necesitatea cunoașterii limbilor străine pentru o comunicare eficientă cu turiștii. A doua dezbatere „Importanța reciclării deșeurilor și protecția mediului,” a fost moderată de Cătălin Lungu și a atras mulți tineri, care au discutat despre implementarea unor practici durabile și promovarea comportamentelor ecologice în instituțiile educaționale și în comunități. Participanții au fost informați despre inițiativele europene de conservare a mediului și au participat la un concurs despre UE și procesul de aderare a Republicii Moldova.

Participanții al concursul de desen „Țara mea europeană” la expoziția și evenimentul de premiere, Fundația Soros Moldova, 7 septembrie 2024 ↑

Un punct central a fost expoziția de artă și proiecte investiționale realizate în sudul Moldovei cu sprijinul UE, evidențiind impactul pozitiv al investițiilor europene. Festivalul a găzduit și expoziția a 35 de lucrări a participanților la concursul național de desen **Țara mea europeană**. Cele mai bune lucrări au fost premiate în cadrul unui eveniment dedicat participanților unde talentul, munca și efortul lor a fost apreciat de partenerii de dezvoltare, reprezentanți ai societății civile și reprezentanți ai Ministerului Culturii a Republicii Moldova.

Echipa Fundației, în pregătirea pentru EuroMaraton 2024 →

Cu suportul FSM, Fundația Info Live a organizat o vizită de studiu pentru un grup de jurnaliști europeni în Republica Moldova (Euronews, Euroactiv, Agenceeurope, La Stampa, etc.). Vizita a avut loc în contextul alegerilor prezidențiale și a referendumului constituțional din 2024, pentru a informa cetățenii din UE despre procesele democratice din Republica Moldova. Programul a inclus vizite la secțiile de votare din Chișinău și Strășeni, interacțiuni cu alegători și observatori electorali, precum și participarea la briefnguri oficiale susținute de reprezentanți ai Comisiei Electorale Centrale (CEC) și OSCE.

FSM a susținut Asociația ASPIR pentru producerea unei serii de interviuri exclusive „Punți către Europa”, realizat de către jurnalista Ecaterina Covali și difuzat la postul de televiziune Realitatea. În anul 2024, au fost produse și promovate interviurile cu **Emmanuel Macron**, Președintele Franței; **Andreas Norlén**, Președintele Parlamentului Suediei și Ulf Kristersson, Prim-Ministrul Suediei; **Edgars Rinkēvičs**, Președintele Letoniei. Un interviu special, de Crăciun, a avut loc cu **Alteța Sa Regală Principele Radu al României** în cooperare cu Casa Regală a României. La începutul anului 2025 a fost difuzat interviul cu **Cristina Gherasimov**, Viceprim-ministra pentru Integrare Europeană a Republicii Moldova. Seria de interviuri are drept scop consolidarea înțelegerii corecte a procesului de integrare Europeană, explicarea avantajele economice și sociale ale UE, și contracararea dezinformării și manipulării informaționale.

FSM a cofinanțat organizarea **Euro-Maratonului 2024: viitorul European începe cu tine – hai la start!**, alături de USAID, UNICEF, UNFPA, OIM, UN Women, etc. Evenimentul desfășurat pe 8 septembrie 2024, a avut scopul de promovare a valorilor europene, și a reunit aproximativ 10000 de participanți, printre care sportivi amatori și profesioniști, copii și persoane cu nevoi speciale, reflectând diversitatea și spiritul de incluziune. Acest eveniment a contribuit la întărirea rezilienței sociale, a promovat sportul ca un instrument de coeziune între oameni și a oferit cetățenilor oportunitatea de a se informa corect despre procesul de integrare europeană al Republicii Moldova.

-
- 01 Introducere
 - 02 Avansăm Integrarea Europeană
 - 03 Construim o Societate Justă**
 - 04 Promovăm Democrația în Moldova
 - 05 Promovăm o Economie Rezilientă
 - 06 Pledăm pentru o Societate Mai Bună
 - 07 Anexe

Monitorizăm Reforma Justiției

Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE), cu suportul FSM și Uniunii Europene (UE), a continuat [seria de investigații](#) jurnalistice privind integritatea financiară și etică a judecătorilor și procurorilor, care aspiră la diverse funcții în cadrul sistemului judiciar și al procuraturii din Republica Moldova. Aceste rapoarte de investigații susțin instituțiile în procesul de evaluare a actorilor din sectorul justiției și informează opinia publică privind nivelul lor de integritate.

Pe 6 februarie 2024, IPRE [a prezentat](#) rezultatele primului [Sondaj Național de Opinie Publică privind Integritatea în Sectorul Justiției](#). Potrivit rezultatelor sondajului, aproximativ fiecare al treilea participant (30%) este de opinia că situația în sistemul de justiție s-a îmbunătățit în ultimii trei ani, iar o pătrime (25%) – că situația s-a înrăutățit. Top trei probleme ale sistemului de justiție în Moldova dintre cele pe care intervievații le-au numit spontan sunt: corupția sau mita (53%), „cumătrismul” (12%) și incompetența specialiștilor din sistem (9%). Datele sondajului mai arată că majoritatea respondenților au auzit despre reformele din sectorul justiției și anticorupție din Moldova (70%), însă cunosc într-o măsură mai mică detalii despre acestea. De asemenea, majoritatea respondenților susțin aderarea Moldovei la Uniunea Europeană (68%), iar cei mai mulți din aceștia (95%), fiind de opinia că reforma justiției e crucială pentru acest proces. Grupul de Experți în Justiție (GEJ), creat de IPRE cu suportul FSM, a prezentat un [Raport Alternativ](#) de monitorizare a implementării [Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025](#). Potrivit autorilor, în rezultatul monitorizării, din totalul de 81 de acțiuni care urmau să fie realizate în perioada 1 ianuarie 2022 – 31 decembrie 2023, 20 (24,6%) au fost implementate fără curențe, 9 (11,1%) au fost realizate cu curențe nesemnificative, 16 (19,7%) au fost realizate cu curențe substanțiale, 24 (29,6%) sunt în curs de realizare și 12 (14,8%) sunt neinițiate sau nerealizate. Principalele constrângeri sunt: eșecul în elaborarea și implementarea cadrului normativ secundar privind procedurile de evaluare și selecție a judecătorilor și procurorilor, problemele legate de comunicarea neoficială a acestora, întârzierile în procesul de selecție și desemnare a membrilor colegiilor specializate ale CSM și CSP, absența unei strategii de comunicare pentru sistemul judiciar și nerealizarea măsurilor destinate consolidării profesiilor juridice conexe justiției.

Jurnaliștii de investigație și reprezentanții OSC, în timpul vizitei în Albania, Foto: IPRE ←

În plus, experții au elaborat mai multe [documente de opinie](#) referitoare la inițiativele legislative consultate de Ministerul Justiției pe parcursul anului 2024, inclusiv [revizuirea hărții judecătorești](#), [repararea prejudiciului cauzat prin fapte ilicite](#) comise în procesele penale și contravenționale, [perfecționarea mecanismului de confiscare](#) a bunurilor infracționale, [utilizarea bunurilor infracționale în scopuri sociale sau de interes public](#), [crearea unei instanțe anticorupție](#), precum și aspecte legate de [drepturile omului](#) și [securitatea națională](#).

Cu suportul FSM, în luna octombrie 2024, IPRE în parteneriat cu Institutul pentru Raportarea Războiului și Păcii (IWPR), au organizat o [vizită de studiu în Albania](#) pentru 10 jurnaliști de investigație și reprezentanți ai organizațiilor societății civile din Republica Moldova. Participanții au avut ocazia să se familiarizeze cu procesul de vetting din Albania, să obțină perspective valoroase asupra reformei justiției din această țară. În luna noiembrie 2024, IPRE împreună cu mai multe organizații ale societății civile din Republica Moldova, au participat la o [vizită de advocacy](#) la mai multe instituții ale UE. Participanții au prezentat instituțiilor UE viziunea și evaluările experților societății civile privind progresul reformei justiției și combaterea corupției în Republica Moldova, în contextul negocierilor de aderare la UE.

Acționăm pentru consolidarea justiției penale

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM), în parteneriat cu Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului și cu sprijinul FSM, a susținut crearea unui grup de lucru parlamentar format din deputați, judecători, procurori, avocați și reprezentanți ai societății civile, care s-au întrunit în peste 29 de ședințe de lucru pentru a aborda [provocările sistemice](#) legate de transparența urmăririi penale, eficientizarea procesului de judecată și rolul limitat al apărării în faza de urmărire penală. Experții au integrat în proiectul de lege mai multe reglementări din directivele UE, astfel încât modificările propuse vor avea un rol semnificativ în procesul de transpunere a acquis-ului comunitar în legislația națională.

De asemenea, CRJM a realizat trei video-uri care explică importanța acestor propuneri de modificare a legislației, abordând aspecte precum [modul în care se poate îmbunătăți respectarea drepturilor omului în procedura penală, cum se poate asigura un acces eficient la materialele urmăririi penale și cum ar putea fi simplificată procedura de examinare a dosarului penal în instanță](#). Având în vedere complexitatea modificărilor aduse legislației procesual-penale în 2023, pe parcursul anului 2024, CRJM, împreună cu experții grupului de lucru, a organizat [19 sesiuni de instruire](#) pentru 409 de avocați, procurori, judecători și ofițeri de urmărire penală.

În contextul pregătirii Republicii Moldova pentru screening-ul bilateral desfășurat la Bruxelles pentru Capitolul 23 „Sistemul Judiciar și Drepturi Fundamentale” din acquis-ul comunitar, și implementării Planului de aderare a țării, FSM a contractat expertiză tehnică pentru a sprijini Ministerul Justiției (MJ). Experții naționali au realizat o evaluare a compatibilității legislației naționale cu cinci directive ale Uniunii Europene referitoare la drepturile și garanțiile din procedurile penale:

1

Directiva 2016/343/UE privind prezumția de nevinovăție și dreptul de a fi prezent la proces.

2

Directiva 2010/64/UE privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale.

3

Directiva 2012/13/UE privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale.

4

Directiva 2016/1919/UE privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și acuzate, precum și pentru cele implicate în proceduri de mandat european de arestare.

5

Directiva 2013/48/UE privind accesul la avocat, dreptul la informare și comunicarea cu persoane terțe și autorități consulare în cazurile de privare de libertate.

OPEN SPACE

Oxana Brighidin, Ofițera de programe și Analistă de politici în domeniul Justiției și Anticorupție

→ [Cât de pregătită este Moldova să implementeze legislația UE în domeniul Justiției?](#)

→ [Situația justiției din statele membre ale UE — principalele constatări ale tabloului de board al justiției 2024](#)

Ilie Chirtoacă, președintele CRJM și Oxana Brighidin, Ofițeră de programe, Fundația Soros Moldova, la seminarul mixt privind modificările recente ale Codului de Procedură Penală, Institutul Național de Justiție, 01 martie 2024 ←

În cadrul proiectului „[Servicii sociale mai bune](#)”, implementat de FSM, Keystone și IVC cu suportul UE și cofinanțare a FSM, echipa proiectului a răspuns solicitării Președintelui Comisiei parlamentare pentru protecție socială, sănătate și familie, oferind asistență pentru evaluarea documentelor de funcționare ale serviciului de tratament prin constrângere cu caracter medical. Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM) a efectuat un studiu detaliat privind sistemul de tratament coercitiv, evidențiind probleme majore precum recidiva infracțională, internările arbitrare și lipsa alternativelor de tratament.

[Raportul de evaluare](#) a sistemului de tratament prin constrângere medicală a identificat probleme în funcționare, lacune legislative și neconcordanțe între legislația națională și cea internațională. Una dintre inovațiile propuse de IDOM este dreptul la consimțământ informat pentru persoanele cu dizabilități psihosociale și intelectuale, pentru a le proteja demnitatea și drepturile. Raportul a fost prezentat în Parlament, în cadrul Comisiei pentru Protecție Socială, Sănătate și Familie cu participarea reprezentanților societății civile și a autorităților relevante din domeniul justiției și sănătății.

Prezentarea Raportului de evaluare a sistemului de tratament prin constrângere medicală în Parlament, 28 mai 2024 ↓

Contribuim la consolidarea securității comunitare

În 2024, FSM a continuat să susțină Ministerul Afacerilor Interne (MAI) pentru promovarea statului de drept și alinierea la standardele UE, oferind asistență tehnică și consultanță specializată. Sprijinul a fost parte a Planului Național de Acțiune pentru integrarea în UE. Consultanții internaționali au contribuit la evaluarea și îmbunătățirea cadrului normativ, propunând reforme, evaluând riscurile și oferind soluții în domenii precum managementul finanțelor publice și al securității publice. FSM a facilitat participarea unei delegații a MAI la Reuniunea de screening explicativ cu Comisia Europeană pentru Capitolul 24 „Justiție, Libertate și Securitate”. Această participare a contribuit la o mai bună înțelegere a cerințelor europene și la identificarea provocărilor în procesul de armonizare legislativă și instituțională. Totodată, a oferit oportunități de cooperare directă cu experți ai Comisiei Europene, consolidând dialogul instituțional și cooperarea internațională.

OPEN TALKS

În cadrul evenimentului „*Reflecții asupra reformelor anticorupție și provocările corupției în sistemul de justiție: lecții și strategii pentru viitor*” (30 iulie 2024), reprezentanți ai autorităților de justiție din Republica Moldova și România, dar și experți din societatea civilă au discutat despre provocările întâmpinate în implementarea amendamentelor pentru Codul Penal.

„Aș dori să-mi exprim recunoștința pentru cooperarea de până acum. A fost o experiență cu adevărat plină de satisfacții să lucrezi alături de o echipă atât de profesionistă și dedicată de la Fundația Soros Moldova. În anul 2024 a fost o mare plăcere să acord suport Viceprim-ministrei pentru Integrare Europeană Cristina Gherasimov, să colaborez cu Biroul pentru Integrare Europeană și să mă angajez în discuții semnificative cu diverse părți interesate”

– Drita Abdiu Halili, Consilieră pentru Biroul pentru Integrare Europeană

Îmbunătățim mecanismul de recuperare a bunurilor infracționale

În perioada 29 martie – 7 aprilie 2024, FSM în parteneriat cu Biroul Internațional de Asistență în Combaterea Traficului de Droguri și Aplicare a Legii (INL), a organizat o vizită de studiu la [U.S. Marshals Service](#) (SUA) pentru o delegație națională formată din specialiști în administrarea bunurilor infracționale din cadrul Centrului Național Anticorupție / Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale, Ministerului Justiției, Serviciului Fiscal de Stat și Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești. Această experiență le-a permis participanților să acumuleze cunoștințe esențiale privind strategiile și metodele utilizate în SUA pentru confiscarea și recuperarea bunurilor infracționale și să consolideze parteneriate atât la nivel național, cât și internațional care au fost împărtășite în cadrul unei mese rotunde dedicată reflecțiilor post-vizita organizată de FSM.

Pe 13 februarie 2024, FSM a organizat o masă rotundă cu reprezentanți ai societății civile, Ministerului Justiției, și ai Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI) pentru a discuta [Conceptul de Reutilizare Socială](#), elaborat de expertul internațional Radu Nicolae. Acest concept, [prezentat anterior](#) în cadrul Grupului de lucru de pe lângă Ministerul Justiției privind perfecționarea mecanismului de confiscare, propune exemple de bune practici din alte țări europene și analizează alternative viabile care ar putea fi adaptate la contextul Republicii Moldova.

OPEN SPACE

Expertul Radu Nicolae

→ „Reutilizarea socială și publică a bunurilor confiscate în procesul penal în Republica Moldova: un instrument de Justiție Socială și Dezvoltare Comunitară”

Radu Nicolae, expertul internațional în domeniul recuperării creanțelor provenite din infracțiuni, prevenirea și combaterea corupției, autorul conceptului de reutilizare socială a bunurilor infracționale ↑

Delegația specialiștilor în administrarea bunurilor infracționale, în timpul vizitei în Statele Unite ←

Pe baza Conceptului și cu sprijinul FSM, Ministerul Justiției a elaborat Proiectul de lege care prevede utilizarea socială a bunurilor confiscate consultat public la 19 noiembrie 2024 în cadrul unei [mese rotunde](#) la care au participat reprezentanți ai autorităților publice și ai societății civile. Pentru transformarea resurselor infracționale în instrumente de dezvoltare economică și socială pentru comunitățile afectate, proiectul propune mai multe măsuri, precum: utilizarea imobilelor de către organizații ale societății civile sau întreprinderi sociale și redirecționarea unui procent din valoarea bunurilor confiscate pentru prevenirea criminalității. Dezvoltarea unui mecanism de reutilizare socială a bunurilor confiscate, este inclusă ca prioritate în Foaia de parcurs „Statul de Drept” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la UE).

Monitorizăm respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană

Asociația Promo-LEX, cu sprijinul FSM și al National Endowment for Democracy (NED), a continuat monitorizarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană. În acest context, pe parcursul anului 2024, Promo-LEX a publicat mai multe note analitice și documente de opinie, abordând problemele din regiune și oferind recomandări privind: situația școlilor cu predare în limba română, drepturile fermierilor din Dubăsari, măsurile „anti-extremism”, accesul la locuință pentru persoanele strămutate intern, sprijinul informațional acordat victimelor încălcărilor drepturilor omului și o analiză a celor 17 ani de „combatere a extremismului” în regiune.

Între lunile mai și noiembrie 2024, Promo-LEX a organizat mai multe mese rotunde în care au fost abordate subiectele din notele analitice, reunind reprezentanți ai instituțiilor statului, societății civile, misiunilor diplomatice și comunităților afectate. Discuțiile au vizat accesul la justiție, educație, agricultură și libertăți fundamentale. Pe 20 mai, participanții au discutat despre accesul la justiție pentru locuitorii din stânga Nistrului și Bender ca urmare a modificării hărții judecătorești. Pe 7 iunie, fermierii din zona Râbnița-Tiraspol au semnalat probleme legate de accesul la terenuri, plăți ilegale și compensațiile insuficiente. Pe 28 iunie, au fost abordate dificultățile liceelor cu predare în limba română, inclusiv infrastructura precară, restricțiile de circulație și intimidarea părinților. Pe 4 septembrie, participanții au discutat obstacolele în investigarea cauzelor penale din Zona de Securitate. Pe 13 noiembrie, masa rotundă a fost dedicată cazurilor de detenție ilegală a opozițivilor regimului din stânga Nistrului, cu accent pe situația lui Stanislav Derebciński. Pe 20 noiembrie, a fost dezbătută restricționarea accesului scriitorilor moldoveni în liceele din regiune și confiscarea revistelor literare destinate elevilor. Aceste evenimente au contribuit la evidențierea problemelor stringente și la identificarea unor soluții pentru îmbunătățirea situației în regiune.

Pe 19 septembrie, Asociația Promo-LEX, cu sprijinul FSM și al Delegației UE, a organizat Conferința Națională „Situația Drepturilor Omului în Regiunea Transnistreană”. Evenimentul s-a desfășurat în contextul procesului de integrare europeană, care ridică întrebări esențiale privind riscurile majore de securitate asociate lipsei de control al autorităților constituționale asupra regiunii transnistrene, climatul de impunitate perpetuat de peste 30 de ani și încălcările sistematice ale drepturilor omului în această regiune. În cadrul conferinței, participanții au analizat principalele probleme existente și au discutat posibile soluții pentru remedierea acestora.

Oxana Brighidin, Ofițeră de programe la Fundația Soros Moldova; Oleg Serebrian, viceprim-ministru pentru Reintegrare; Ion Manole, Director executiv Promo-LEX, la Conferința „Situația Drepturilor Omului în Regiunea Transnistreană”, Chișinău, 19 septembrie 2024 ↓

OPEN TALKS

Pe 10 iulie 2024, a fost prezentată nota analitică privind combaterea extremismului în regiunea transnistreană, discutându-se despre măsurile „antiextremism”, militarizarea educației și recomandările Promo-LEX pentru combaterea impunității.

Pe 8 octombrie 2024, a fost organizat un eveniment dedicat accesului la adăpost provizoriu pentru persoanele strămutate intern din regiunea transnistreană, subliniind lipsa unui mecanism național eficient și necesitatea unei abordări bazate pe drepturile omului.

-
- 01** Introducere
 - 02** Avansăm Integrarea Europeană
 - 03** Construim o Societate Justă
 - 04 Promovăm Democrația în Moldova**
 - 05** Promovăm o Economie Rezilientă
 - 06** Pledăm pentru o Societate Mai Bună
 - 07** Anexe

Monitorizăm alegerile

FSM a sprijinit misiunea internațională de observare a [ENEMO](#) și Misiunea de observare a Asociației [Promo-LEX](#). Misiunea ENEMO a constatat în [Raportul de Monitorizare](#) că: *„alegerile și referendumul au trecut într-un mod transparent și profesionist, în ciuda unor provocări semnificative, precum interferența externă și schemele de cumpărare a voturilor. Campania electorală s-a desfășurat, în general, într-un climat pașnic, însă în turul al doilea s-a intensificat retorica negativă, atacurile xenofobe și campaniile de dezinformare, în special pe rețelele sociale. În plus, atacurile cibernetice asupra sistemului de înregistrare a alegătorilor și schemele de cumpărare a voturilor, orchestrate de Ilan Șor, sunt considerate amenințări majore pentru integritatea alegerilor. Moldova a demonstrat un progres democratic semnificativ, însă reziliența instituțională și reformele electorale sunt esențiale pentru a asigura alegeri corecte și pentru a întări încrederea publicului în procesul democratic”.*

Misiunea de observare a Asociației Promo-LEX a raportat incidente și nereguli, evidențiind deficiențe procedurale, probleme de integritate electorală și probleme de securitate. Conform observatorilor Promo-LEX, *„procesul de vot s-a desfășurat, în general, într-un climat controlat, dar numeroasele deficiențe constatate ridică semne de întrebare asupra integrității procesului electoral. Printre problemele constatate se numără întârzieri în deschiderea și închiderea secțiilor de votare (62 de cazuri), lipsa accesibilității pentru persoanele cu dizabilități (224 de secții) și lipsa încălzirii (203 de secții). Integritatea procesului electoral a fost afectată de urne de vot nesigilate sau deteriorate (55 de cazuri), prezența neautorizată a unor persoane în secțiile de votare (41 de cazuri) și fotografierea buletinelor de vot (229 de cazuri). De asemenea, transportul organizat al alegătorilor (18 cazuri) a ridicat suspiciuni de influențare a votului”.* Promo-LEX menționează în [Raportul de Monitorizare](#) că *„utilizarea resurselor administrative și tentativele de influențare a alegătorilor subliniază necesitatea unor reforme legislative mai stricte și a unei supravegheri mai riguroase a viitoarelor alegeri. Autoritățile trebuie să îmbunătățească gestionarea listelor electorale, să reducă deficiențele sistemului electronic și să asigure un proces electoral echitabil și sigur pentru toți cetățenii”.*

În perioada decembrie 2024 – februarie 2025, Asociația ADEPT a implementat proiectul [„Informare obiectivă și mobilizare la vot pentru Referendumul Constituțional 2024”](#), finanțat de Fundația Soros Moldova.

Scopul proiectului a fost susținerea integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană prin informare corectă și mobilizarea alegătorilor. Platforma [www.alegeri.md](#) a fost principalul instrument utilizat, devenind un punct de referință național cu peste 290.000 de vizitatori unici, care au accesat informații despre referendum, regulile de desfășurare, profilurile a 18 partide politice și rezultatele scrutinului.

ADEPT a elaborat două note analitice: [Referendumul constituțional din 2024: efecte juridice și politice](#) și [Referendumul privind integrarea europeană: legitimitatea integrării europene](#), bazată pe 33 de ani de politici pro-europene (publicată în Ziarul de Gardă), dar și [două infografice](#) – dintre care una despre evoluția politicilor pro-europene în ultimii 33 de ani, și alta despre istoricul referendumurilor – distribuite în presă și la Forumul Electoral 2025. Campania video online desfășurată pe rețelele sociale, în colaborare cu Ziarul de Gardă și jurnalista Alina Radu, a inclus opt materiale video explicative, moderat de Igor Boțan, care au atins peste 648.000 de vizualizări, abordând teme precum efectele aderării la UE asupra economiei, identității naționale și drepturilor minorităților. Cele mai active localități au fost Chișinău, Bălți și diaspora moldovenească. Impactul major s-a resimțit în consolidarea culturii civice și reducerea dezinformării în rândul celor circa 700.000 de alegători vizați.

Susținem angajamentul civic democratic

Reprezentanți ai 35 de Centre de Tineret regionale și locale s-au mobilizat în cadrul campaniei [„Lasă tot și hai la vot”](#), care a încurajat tinerii să își exercite dreptul de vot la alegerile prezidențiale din 20 octombrie și la referendumul constituțional. Campania a fost organizată sub auspiciile Agenției Naționale pentru Tineret, cu sprijinul FSM, Fondului ONU pentru Populație (UNFPA), și Guvernului Elveției, în parteneriat cu Asociația Institutum Virtutes Civilis (IVC). Inițiativa a avut drept obiectiv încurajarea spiritului civic în rândul tinerilor, motivându-i să devină mai activi în comunitățile lor și să participe la procesul electoral. În rezultat, peste 600 de persoane au fost implicate în discuții axate pe educație civică, sporirea încrederii în procesul electoral și consolidarea implicării tinerilor pentru a construi o societate mai echitabilă și participativă.

Consolidăm reziliența împotriva dezinformării

FSM a continuat eforturile de promovare a libertății de exprimare și accesului liber la informație, dar și eforturile de combatere a propagandei și dezinformării. Astfel, AO Media and Human Rights a realizat studiul [Serviciile digitale versus provocările combaterii fenomenului de manipulare și interferență a informațiilor traine \(FIMI\) în Republica Moldova: analiză și perspective](#) care oferă un parcurs comprehensiv în abordarea procesului complex și continuu de asigurare a unui mediu online fiabil și de încredere, din perspectiva legislației comunitare și naționale relevante și a practicilor curente existente. Studiul descriere și clarifică prevederile Regulamentului Serviciilor Digitale al UE, analizează arhitectura instituțională a Republicii Moldova în domeniul combaterii și prevenirii FIMI și propune soluții și recomandări pentru îmbunătățirea legislației naționale. Studiul a fost prezentat la data de 7 august 2024, în cadrul unui workshop inter-instituțional organizat în parteneriat cu Centrul pentru Comunicare Strategică și Combaterea Dezinformării (StratCom).

În perioada 30 septembrie – 3 octombrie 2024, Platforma pentru Inițiative de Securitate și Apărare (PISA) în cooperare cu Black See Trust for Regional Cooperation, Fondul German Mashall (GMF) și Consiliul European pentru Relații Internaționale (ECFR), cu sprijinul FSM, a organizat o vizită de studiu în Republica Moldova pentru experți și jurnaliști din UE și SUA. Delegația s-a întâlnit cu oficiali guvernamentali, lideri politici, jurnaliști, reprezentanți ai administrației locale (inclusiv în regiunea Găgăuzia), ai societății civile și ai misiunilor diplomatice. Scopul vizitei a fost de a înțelege mai bine evoluțiile politice din Moldova și de a consolida cooperarea între actorii europeni și transatlantici.

Ana Revenco, directoarea Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării (StratCom), la prezentarea studiului, 7 august 2024 ↑

În urma vizitei de studiu, participanții au publicat șapte articole în reviste și pe platforme de prestigiu internațional, după cum urmează: [„Voturi de vânzare: Cum poate Moldova combate amestecul Rusiei în alegeri”](#); [„Amestecul Rusiei în Moldova: Extrem de îndrăzneț și incredibil de alarmant”](#); [„Raport din Moldova: Cu alegerile aproape, Moscova vizează parcursul pro-european al Chișinăului”](#); [„Moldova devine ‘teren de testare’ pentru interferența Rusiei în alegeri”](#); [„Periferia Europei își testează aspirațiile europene”](#); [„Cum a transformat Putin Moldova în laboratorul ingerințelor sale în Europa”](#); [„Alegerile testează influența SUA în vecinătatea lui Putin”](#).

Ion Bunduchi, unul dintre autorii studiului „Serviciile digitale versus provocările combaterii fenomenului de manipulare și interferență a informațiilor străine (FIMI)”, în timpul discuției cu studenții Universității Alecu Russo din Bălți, 20 iunie 2024 →

De asemenea, AO Media and Human Rights a organizat discuții cu tinerii din cadrul liceului Promoteu-Prim (Chișinău), Cahul și Bălți și cu rețeaua națională a bibliotecarilor cu privire la riscurile propagandei și dezinformării precum și la instrumentele de identificare a știrilor false în contextul procesului de integrare Europeană. În contextul dezvoltării rezilienței populației la campaniile de dezinformare, AO Media and Human Rights a dezvoltat o serie de [12 video-uri de educație digitală](#), cu scopul de a oferi publicului instrumente practice de navigare în siguranță în spațiul digital.

În perioada octombrie – decembrie 2024, Platforma pentru Inițiative de Securitate și Apărare (PISA), cu sprijinul FSM, a realizat monitorizarea celor mai utilizate platforme de social media din Republica Moldova, inclusiv Facebook, Instagram, YouTube, Telegram și TikTok. În urma acestei analize, PISA a întocmit [două rapoarte](#) și un studiu de caz dedicat dezinformării pe Telegram, în cadrul cărora au fost investigate narațiunile răspândite, aria lor de influență, impactul emoțional și actorii implicați în aceste campanii. Scopul monitorizării a fost de a oferi o evaluare aprofundată a peisajului dezinformării în Republica Moldova, concentrându-se pe dinamica principalelor narațiuni, tendințele platformelor și manipularea emoțională utilizată pentru a modela opinia publică.

De asemenea, cu sprijinul FSM, Institutul pentru Politici Publice (IPP) a realizat și publicat [Barometrul Opiniei Publice 2024](#) – un sondaj susținut pentru măsurarea principalelor tendințe ale opiniei publice, percepția asupra evenimentelor majore din țară și din străinătate, precum și despre așteptările societății.

OPEN SPACE

Dmitri Gudumac
Director de comunicare

[→ De ce eșuam în lupta cu propaganda rusească?”](#)

Continuăm să susținem presa independentă și platformele de dialog

FSM a susținut „[Forumul de Politici Media 2024](#)” organizat la data de 23 mai 2024, de [Freedom House](#) în colaborare cu Internews cu suportul Ambasadei SUA la Chișinău, USAID, Ambasadei Britanice la Chișinău și Fundației Friedrich Naumann pentru Libertate, pentru a aborda probleme critice din peisajul media și pentru a contura reformele necesare în contextul politicii de extindere a UE. Prin sprijinirea acestui eveniment, FSM a consolidat dialogul industriei media cu privire la fortificarea sustenabilității financiare a mediei independente, a creat premise pentru dinamizarea discuției privind piața de publicitate și măsurătorilor de audiență și a adus în dezbatere necesitatea unei cooperări mai strânse între Guvern și media independentă.

FSM, alături de Delegația UE și Guvernul Danemarcei, a susținut inițiativa International Media Support (IMS) de a organiza „[Forumului Global privind Educația Media și Integritatea: Combaterea Dezinformării și Promovarea Autoreglementării](#)” desfășurat la Chișinău la 10 septembrie 2024. Evenimentul a abordat subiecte importante legate de evaluarea educației media și conceptul de învățare continuă, explorarea implicării jurnaliștilor și a mass-mediei în promovarea competenței media, consolidarea rezilienței împotriva dezinformării: abordări regionale și strategii naționale, precum și politici editoriale în cadrul autoregulării.

FSM a susținut la data de 2-3 decembrie 2024, desfășurarea celei de a IX-a ediții a „[Forumului Mass-Media 2024](#)” organizat de [Consiliul de Presă](#) din Republica Moldova în parteneriat cu Asociația Presei Independente (API) cu suportul Suediei, Ambasadei Britanice la Chișinău, Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare și Fundației Friedrich Naumann pentru Libertate. Evenimentul a reunit peste 170 de profesioniști din media, experți și reprezentanți ai autorităților publice. În cadrul lucrărilor ediției Forumului din 2024 participanții au adoptat amendamente la [Codul deontologic al jurnalistului din Republica Moldova](#), pentru întărirea standardelor profesionale și etice în jurnalism dar și [Rezoluția Forumului](#) care îndeamnă autoritățile: „① *Să asigure cadrul și condițiile necesare pentru elaborarea, consultarea largă și adoptarea unei noi legi a mass-media și a modificărilor necesare la legislația existentă, inclusiv la Codul serviciilor media audiovizuale, ② Ministerul Culturii să elaboreze și să implementeze politici publice oportune în concordanță cu —*

— Programul național de dezvoltare a mass-mediei, inclusiv să asigure realizarea corespunzătoare a obiectivelor stabilite de Legea cu privire la Fondul de subvenționare a mass-mediei; ③ Procuratura Generală și Ministerul Afacerilor Interne să reacționeze prompt și să aplice consecvent legea pentru a descuraja și a curma atacurile asupra jurnaliștilor și a instituțiilor mass-media; ④ Autoritățile centrale și locale să continue efortul de îmbunătățire a comunicării cu mass-media pentru a contribui la o informare adecvată și eficientă a publicului despre treburile curente, inclusiv despre acțiunile de integrare europeană”.

În 2024, FSM a continuat parteneriatul cu [Asociația Obștească „Pilgrim-Demo”](#). Am contribuit împreună la promovarea unității naționale vis-a-vis de viitorul european al Republicii Moldova. Acest lucru a fost realizat prin implicarea comunităților din regiunea Găgăuzia în peste 15 discuții online și offline pe subiectul integrării europene și al procesului de negociere în vederea aderării la comunitatea europeană. Împreună cu AO „Pilgrim-Demo”, am contribuit la lupta împotriva propagandei și combaterea narativelor de dezinformare legate de procesul de integrare europeană, prin informarea activă a cetățenilor și difuzarea periodică a materialelor mediatice elaborate în cadrul produsului editorial [Nokta Forum](#).

FSM a susținut instituția media [NordNews](#) să organizeze o serie de dezbateri în nordul țării, privind provocările agriculturii în contextul european, drepturile minorităților și accesul la fonduri europene pentru dezvoltarea economică locală. Seria de dezbateri a evidențiat importanța implicării active în viața civică, în special a minorităților etnice și comunităților defavorizate, prin discuții deschise despre agricultură, economie, educație și patrimoniu cultural. Evenimentele au facilitat dialogul dintre cetățeni, autorități și experți, contribuind la crearea de noi oportunități de colaborare și la consolidarea accesului la resurse europene pentru dezvoltare.

În 2024, FSM a susținut Agenția de Presă Info-Prim Neo ([IPN](#)) pentru a dezvolta conținut mediativ independent și echidistant. Peste 300 de produse media au fost dezvoltate, în mare parte pentru abordarea subiectului de integrare europeană și oferirea unei platforme de discuții privind argumentele pro și contra acestei opțiuni.

-
- 01** Introducere
 - 02** Avansăm Integrarea Europeană
 - 03** Construim o Societate Justă
 - 04** Promovăm Democrația în Moldova
 - 05 Promovăm o Economie Rezilientă**
 - 06** Pledăm pentru o Societate Mai Bună
 - 07** Anexe

Dezvoltăm sectorul energetic

La solicitarea Ministerului Energiei (MEn), Centrul Analitic Independent [Expert-Grup](#) cu suportul FSM a oferit expertiză pentru implementarea unui Program comprehensiv de guvernare corporativă pentru șapte întreprinderi de stat din sectorul energetic (Moldelectrica, CET-Nord, Nodul Hidroenergetic Costești, FEE-Nord, RED-Nord, Termoelectrica, Energocom). Echipa Expert-Grup a elaborat setul de documente pentru fiecare întreprindere: Codul de guvernare corporativă; Regulamentul de activitate a Consiliului de administrație; Regulamentul de activitate a organului executiv; Regulamentul de activitate a Comisiei de Cenzori etc. În perioada iulie-octombrie 2024 aceste seturi de documente au fost discutate și aprobate de către Consiliile de Administrație ale întreprinderilor sus-menționate și plasate pe paginile web oficiale ale acestora.

În parteneriat cu [Green City Lab Moldova](#) și MEn al Republicii Moldova, FSM a implementat, în noiembrie 2023 – aprilie 2024, un [Program de Cercetare de Politici Publice](#), implicând șase tineri cercetători pentru a sprijini MEn timp de 6 luni. Tinerii au susținut echipa ministerului prin acordare de asistență tehnică, dar și prin activități de cercetare și identificare de soluții în următoarele domenii: eficiență energetică, surse de energie regenerabilă, gaze naturale, energie termică și cogenerare, coordonarea politicilor publice și integrare europeană, juridic. Lucrările de cercetare au fost publicate în cadrul unei [Culegeri de cercetări publice](#) și au fost prezentate public în cadrul Conferinței „[Sporirea rezilienței energetice a Republicii Moldova](#)” care a avut loc pe 29 aprilie 2024 la Chișinău cu participarea reprezentanților MEn, Cancelariei de Stat, autorităților publice din domeniul energiei, societății civile și partenerilor de dezvoltare.

Ceremonia de înmânare a diplomelor tinerilor cercetători la Ministerul Energiei, Conferința „Sporirea rezilienței energetice a Republicii Moldova”, 29 aprilie 2024 ←

În parteneriat cu MEn și considerând necesitatea îmbunătățirii capacităților ministerului în domeniul gestionării conductelor de gaze, o activitate de importanță semnificativă a fost elaborarea și prezentarea publică, cu suportul FSM, a [Conceptului privind gestionarea rețelelor de gaze naturale din proprietatea persoanelor terțe și fără proprietar](#) elaborat de o echipă de experți naționali și prezentat părților interesate în cadrul unui [eveniment public](#) pe data de 1 iulie 2024. Elaborarea acestui concept vine să realizeze Hotărârea Parlamentului nr 39/2023, care a însărcinat MEn să găsească soluții pentru gestionarea rețelelor ce nu se află în proprietatea Moldovagaz pentru a găsi soluții de asigurare a securității și independenței energetice, rezilienței economice și securității sociale a populației.

Sergiu Tofilat, unul dintre autorii Conceptului privind gestionarea rețelelor de gaze la evenimentul de prezentare și consultare, 1 iulie 2024 ↓

De la stânga la dreapta: Victor Parlicov, Ministru al Energiei și Constantin Borosan, Secretar de Stat la Ministerul Energiei, la prezentarea Conceptului privind gestionarea rețelelor de gaze, 1 iulie 2024 ↑

FSM a susținut echipa MEn prin oferire de expertiză națională în cadrul proiectului „Asistență tehnică administrației publice în domeniul Integrării Europene și elaborării politicilor”, implementat de Centrul de Informații Universitare (CIU). Suportul tehnic a avut drept scop sprijinirea autorității în vederea definitivării următoarelor documente de politici:

- Proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și Nota de fundamentare la proiectul de lege
- Foaia de parcurs pentru implementarea proiectului-pilot de inventariere și evaluare a rețelelor de gaze naturale din proprietatea persoanelor terțe și fără proprietar
- Conceptul mecanismului de instituire a garanțiilor de origine pentru energia electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență
- Proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea Metodologiei pentru stabilirea cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență în vederea certificării prin garanții de origine și de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 297/2016 cu privire la aprobarea valorilor de referință armonizate ale eficienței pentru producerea separată de energie electrică și termică, și setul de documente adiacente
- Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante, în sprijinul unei mobilități cu emisii scăzute și setul de documente adiacente (o activitate comună cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Mediului, Ministerul Finanțelor).

FSM a susținut organizarea [Galei Moldova Eco-Energetică 2024](#), ediția a XIV-a, eveniment realizat de Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) pentru premiarea și promovarea celor mai bune proiecte în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie din țară. Evenimentul a reunit instituții publice, experți în domeniu, companii și reprezentanți ai mass-media pentru a celebra cele mai reușite proiecte și eforturile remarcabile care contribuie la tranziția energetică a țării. FSM a susținut CNED în procesul de selectare în premieră a inițiativelor remarcabile a mass-mediei din Republica Moldova în domeniul promovării energiei regenerabile. Astfel, FSM a susținut eforturile grupului de experți care a identificat 3 câștigători la următoarele categorii:

- Categoria ”Cel mai bun material din domeniul audiovizualului (TV și radio)” – **Traian Cibotari (TV Nord)**
- Categoria ”Cel mai bun material din domeniul rețelelor de socializare (podcast, blogging, vlogging)” – **Veaceslav Tutunaru (Eco.FM)**
- Categoria ”Cel mai bun material din domeniul presei scrise” – **Anghelina Gaidarji (Tuk.md).**

Ina Crețu, Ofițera de programe și Analistă de politici în domeniul Economiei înmânează unul dintre premii al Galei Moldova Eco-Energetică, 6 decembrie 2024 ←

open SPACE

Ina Crețu, Ofițera de programe și Analistă de politici în domeniul Economiei

→ [“Negocierile de aderare: La ce etapă este Moldova în transpunerea Capitolului 15 „Energie” din acquis-ul comunitar?”](#)

open TALKS

FSM a organizat o discuție „Care este viitorul sectorului surselor de energie regenerabilă în Moldova?” cu participarea Ministrului Energiei Victor Parlicov la care am discutat despre viitorul sectorului surselor de energie regenerabilă din Republica Moldova. La discuție au mai participat alți reprezentanți ai instituțiilor de stat, ai organizațiilor societății civile, mediului academic, mediului de afaceri și presei.

Susținem administrarea corectă a proprietății de stat

Pentru sporirea transparenței administrării și deetatzării proprietății de stat, accesului liber la informații de importanță publică și socială în cadrul parteneriatului dintre FSM, Expert-Grup și Agenția Proprietăți Publice (APP), a fost dezvoltată și lansată o nouă pagină web [pentru APP](#). Pagina conține funcționalități avansate și interfață intuitivă, date statistice și informații utile privind proprietatea publică și guvernanta corporativă într-un format care permite accesarea și analiza ușoară a acestora. Pagina facilitează accesul la informații esențiale și procesele administrative, contribuind astfel la îmbunătățirea comunicării și interacțiunii cu cetățenii și mediul de afaceri și la promovarea principiilor de bună guvernare, transparență și guvernare deschisă. Suplimentar, pagina conține o [platforma online](#) de instruire, destinată persoanelor interesate să dobândească noi cunoștințe și abilități în domeniul bunei guvernante corporative a companiilor cu capital de stat.

Pe 14 iunie 2024, Expert-Grup, în parteneriat cu FSM, a organizat un [Club de presă](#) privind reforma companiilor de stat și anume componenta ce vizează importanța Consiliilor de administrație în asigurarea unei bune guvernante a companiilor de stat. În cadrul evenimentului a fost prezentat studiul „[Membrii independenți ai Comitetului de guvernanta corporativă pentru întreprinderile de stat din Republica Moldova \(Moldova și Diaspora\)](#)”, elaborat de expertul internațional Uwe Const.

În perioada 26-27 septembrie 2024, Expert-Grup, cu susținerea FSM, a organizat [vizita de studiu privind schimbul de experiență în sectorul proprietății publice](#) pentru echipa Agenției Proprietății Publice în Paris (Franța). În cadrul acestei vizite, delegația moldovenească a avut întrevederi cu: Gustave Gauquelin, Secretarul general al Agenției Participației de Stat din cadrul Ministerului Economiei, Finanțelor și Suveranității Industriale și Digitale al Franței; Gaelle Assayag, Ofițer de țară pentru Moldova și Ucraina, Agenția Franceză pentru Dezvoltare (AFD) și echipa Expertise France (din grupul AFD) și Daniel Quadbeck, Șeful Unității pentru Europa de Est și Caucazul de Sud, Departamentul Eurasia, și echipa OECD (Organizația pentru Cooperarea și Dezvoltarea Economică). Această vizită a avut drept scop promovarea inițiativei de atragere a [diasporei](#) în Consiliile de administrație ale companiilor de stat, precum și preluarea experienței europene și transpunerea bunelor practici în reformarea companiilor de stat și a domeniului administrării proprietății publice în țara noastră.

În decembrie 2024 a fost finalizat proiectul „Asistență tehnică pentru APP și MDED în vederea adoptării celor mai bune practici și standarde internaționale în domeniul guvernantei corporative a întreprinderilor de stat” implementat de Expert-Grup cu suportul FSM în perioada 2022-2024. Printre principalele rezultate ale proiectului vom menționa: ① dezvoltarea noului website pentru APP, ② suport la elaborarea documentelor de politici publice și politicilor în domeniul administrării proprietății de stat în conformitate cu cele mai bune practici ale UE și principiile OCDE, ③ perfecționarea guvernantei corporative în cadrul companiilor de stat, inclusiv din sectorul energetic; ④ elaborarea [Analizei funcționale pentru APP](#) ce va sta la baza reformării și reorganizării acestei instituții, ⑤ pregătirea draftului [Foi de parcurs privind digitalizarea APP](#).

Evenimentul de totalizare a inițiativei Fundației Soros Moldova privind îmbunătățirea administrării proprietății publice, 3 decembrie 2024 ←

open SPACE

Ina Crețu, Ofițera de programe și Analistă de politici în domeniul Economiei FSM și Vitalie Rapcea, Director de programe Expert-Grup

→ [”Schimbări în administrarea proprietății publice: spre eficiență, responsabilitate și profitabilitate”](#)

open TALKS

FSM a organizat evenimentul „Care sunt progresele în administrarea proprietății publice în Republica Moldova?” cu participarea lui Roman Cojuhari, Directorul general al Agenției Proprietății Publice și Viorel Garaz, Secretarul de Stat din cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) și părților interesate: autoritățile de stat, organizațiile societății civile și mass-media, care au discutat progresele și provocările în administrarea proprietății publice în Republica Moldova.

Consolidăm cadrul de protecție a consumatorilor

Începând cu ianuarie 2024, Expert-Grup și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE), fiind finanțați de Uniunea Europeană (UE) și FSM, acordă asistență Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor în cadrul proiectului dedicat [„Consolidarea cadrului de protecție a consumatorilor în Moldova”](#). Proiectul are drept scop creșterea gradului de înțelegere și aplicare a drepturilor consumatorilor în Republica Moldova și a fost lansat la 30 aprilie 2024 în cadrul unui eveniment public.

În anul 2024, în cadrul proiectului, echipa a realizat: Raportul de interviuri cu autoritățile publice abilitate cu funcții de protecție a consumatorilor; Analiza de diagnostic a cadrului legal și instituțional în domeniul protecției consumatorilor; Analiza constrângerilor în domeniul organizării funcțiilor de protecție a consumatorilor în Republica Moldova. În baza documentelor menționate mai sus, compilate în [„Raportul de diagnostic, analiza decalajelor și foii de parcurs pentru promovarea reformei”](#) Expert-Grup a pregătit un set de recomandări privind ajustarea cadrului legal și propuneri de măsuri pentru fortificarea cadrului de protecție a consumatorilor.

În 2024, a fost creată și lansată Asociația Obștească „Centrul European al Consumatorului din Republica Moldova” ([ECC](#)). Centrul este înființat ca o organizație non-guvernamentală independentă, distinct de guvern sau alte organizații comerciale. Centrul are ca obiective informarea și educarea consumatorilor, oferirea de asistență și soluționarea disputelor transfrontaliere, consolidarea parteneriatelor instituționale, derularea campaniilor de conștientizare pentru promovarea protecției drepturilor consumatorilor.

Daniela Vidaicu, Directoarea executivă a Fundației Soros Moldova; Jānis Mažeiks, Ambasadorul UE; Dumitru Alaiba, Ministrul Dezvoltării Economice și Digitalizării, la evenimentul de lansare a proiectului dedicat consolidării cadrului de protecție a consumatorilor, 30 aprilie 2024 ↑

OPEN SPACE

Ina Crețu, Ofițera de programe și Analistă de politici în domeniul Economiei

→ [“Negocierile de aderare: Cât de pregătită este Moldova pentru transpunerea Capitolului 28 „Protecția consumatorilor și a sănătății” din acquis-ul comunitar?”](#)

Contribuim la reforma pieței muncii

Pe 18 martie 2024, Expert-Grup și Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS), în parteneriat cu FSM, au încheiat proiectul de [Asistență tehnică pentru promovarea politicilor de redresare echitabilă și justiție economică](#), inițiat în aprilie 2022. Această inițiativă a urmărit reducerea ocupării informale pe piața muncii, consolidarea bazei de venituri a bugetului asigurărilor sociale de stat și promovarea politicilor active pe piața muncii. În cadrul evenimentului de încheiere a fost prezentat Studiul „[Reforma Inspectoratului de Stat al Muncii: Cadrul de monitorizare și evaluare a performanțelor](#)”, elaborat de către Expert-Grup. Potrivit autorilor studiului, la momentul de față Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM) este o instituție cheie care are un mandat extins care acoperă domeniile de securitate și sănătatea în raporturile de muncă și controlul asupra activității agenților private și a intermediarilor nelicențiați care realizează activitatea legată de plasarea în câmpul muncii în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova. Printre principalele rezultate ale proiectului se numără:

- Dezvoltarea conceptului „fluturașilor salariali” cu scopul informării angajaților privind salariile oficiale și taxele plătite
- Analiza indicatorilor existenți la ISM și propunerea de noi indicatori pentru eficientizarea eforturilor instituției de a combate ocuparea informală.
- Elaborarea documentului de politici privind Măsurile fiscale pentru a stimula angajatorii să acopere costurile de transport al angajaților
- Dezvoltarea conceptului de implementare privind Sistemul de tichete/vouchere pentru acoperirea costurilor serviciilor de contabilitate contractate de IMM-urile care au tranzitat din sectorul economic informal în cel formal
- Elaborarea modelului econometric care a permis modelarea diverselor opțiuni de politică fiscală asupra creșterii economice și bugetului (a permis promovarea cotei zero pentru impozitul pe venitul reinvestit pentru IMM)
- Elaborarea și pilotarea metodologia privind calcularea performanței subdiviziunilor ANOFM, care a scos în evidență subdiviziunile care performează cel mai mult, dar și cele cu restanțe la capitolul plasării șomerilor pe piața muncii.
- Elaborarea documentului de politici publice: „Sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii în implementarea plăților fără numerar”
- Acordare de suport Ministerului Finanțelor în vederea conceptualizării și estimării impactului mai multor măsuri de politică fiscală care vizează IMM-urile.
- Dezvoltarea conceptului privind tichetele pentru acoperirea serviciilor de formare și recalificare a populației, implementat ulterior de ANOFM: <https://www.anofm.md/ro/node/20357>
- Elaborarea analizei eficienței ANOFM în baza sondajului reprezentativ în rândul șomerilor, care a servit drept bază pentru fundamentarea conceptului de reformă a ANOFM promovat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
- Analiza indicatorilor existenți de performanță a ANOFM și formularea de noi indicatori care exprimă în mod mai clar și obiectiv progresul instituției în realizarea intermedierei între șomeri și angajatori.
- Elaborarea documentului de politici privind Măsurile fiscale pentru a stimula angajarea tinerilor în baza practicilor internaționale.

În anul 2023, Fundația a acordat asistență la reforma Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) prin elaborarea și [prezentarea publică la 02.05.2023](#) a Conceptului de reformă, care a stat la baza modificării [Legii nr.105/2018 cu privire la ocuparea forței de muncă și asigurare de șomaj](#) și anume introducerea prevederilor noi ce țin de activarea forței de muncă și modificărilor la [HG nr.1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă](#). Urmare implementării reformei vizate, la situația din decembrie 2024, ANOFM a reușit să plaseze în câmpul muncii [16600 persoane](#), aflate în căutarea unui loc de muncă, dublu față de 2022, când au fost angajate 8400 de persoane, și cu aproximativ 33% mai mult decât în 2023. Pentru a contribui la buna informare a populației despre parcursul reformei și impactului acestuia, FSM în cooperare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale au realizat un [video explicativ](#).

Pe 17 iunie 2024, FSM alături de alte 21 de organizații naționale și internaționale, și Ministerul Muncii și Protecției Sociale au semnat un angajament comun pentru a susține Laboratorul de învățare RESTART pentru dezvoltarea profesională a angajaților din sistemul de asistență socială. În acest sens, în perioada 17-19 iunie 2024, FSM a susținut organizarea instruirii „Managementul strategic al resurselor umane” pentru grupul de manageri din sistemul de asistență socială, facilitat de formatoarele din cadrul Academiei CONCORDIA, București.

Ina Crețu, Ofițeră de programe, la evenimentul de follow-up al participanților la instruirea la Hertie School, 17 decembrie 2024 ↓

OPEN SPACE

Ina Crețu, Ofițeră de programe și Analistă de politici în domeniul Economiei

→ [“Negocierile de aderare: Care este gradul de pregătire a Moldovei pentru transpunerea Capitolului 19 „Politica socială și ocuparea forței de muncă” din acquis-ul comunitar?”](#)

-
- 01** Introducere
 - 02** Avansăm Integrarea Europeană
 - 03** Construim o Societate Justă
 - 04** Promovăm Democrația în Moldova
 - 05** Promovăm o Economie Rezilientă
 - 06 Pledăm pentru o Societate Mai Bună**
 - 07** Anexe

Împuternicim comunitățile pentru servicii sociale mai bune

În 2024, FSM a încheiat proiectul „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”, realizat cu sprijinul UE, cofinanțat și implementat de FSM în parteneriat cu Asociația Keystone Moldova și Asociația Institutum Virtutes Civilis (IVC). Datorită acestei inițiative, 41 de servicii sociale au fost create sau extinse la nivel local prin facilitarea colaborării dintre organizațiile societății civile din toată țara și autoritățile publice locale.

În cadrul proiectului, au fost dezvoltate 12 centre de zi și plasament pentru copii și adulți aflați în situații de risc, 8 servicii mobile pentru îngrijire la domiciliu, 6 centre de reabilitare pentru persoane cu dizabilități, 3 servicii de orientare în carieră pentru tinerii vulnerabili, 3 servicii de viață asistată și îngrijire comunitară la domiciliu, 3 servicii specializate pentru copii și tineri cu deficiențe de auz sau vedere, 2 servicii de spălătorie socială și 1 cantină socială pentru persoanele care au nevoie de o masă caldă.

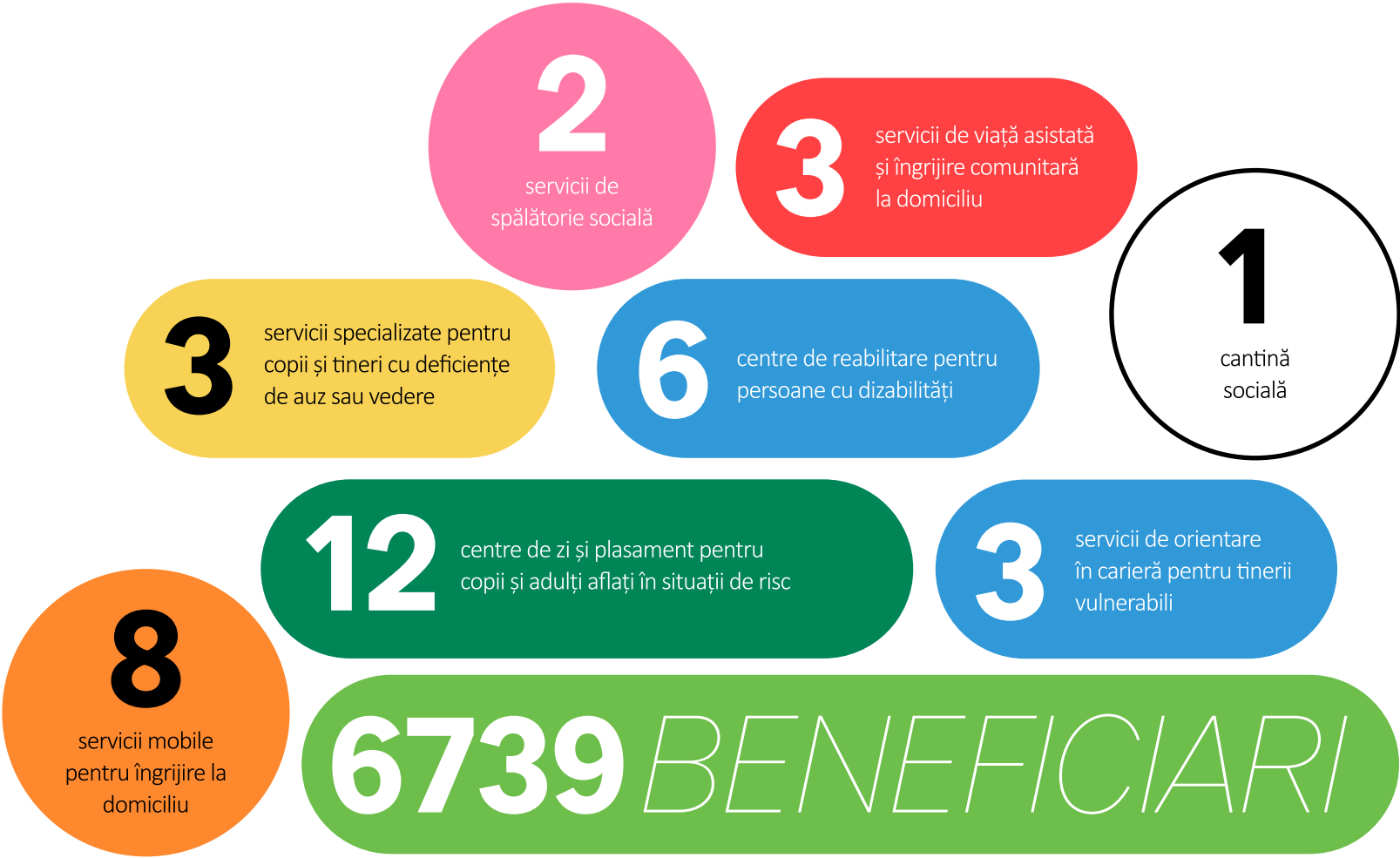
Impactul acestor servicii se reflectă în cei peste 6.739 de persoane din grupuri vulnerabile care au beneficiat de sprijin adaptat nevoilor lor specifice, fie că este vorba despre acces la îngrijire medicală și socială, suport educațional pentru copii, consiliere pentru tineri sau servicii de asistență la domiciliu pentru vârstnici și persoane cu dizabilități. Dintre aceștia, 41,6% din mediul urban și 58,4% provin din mediul rural, unde accesul la astfel de servicii este adesea limitat. Pentru copiii din grupuri vulnerabile, care reprezintă 74% dintre beneficiari, centrele de zi și programele de sprijin au oferit educație, activități recreative și consiliere psihologică, contribuind la integrarea lor socială și la reducerea riscului de abandon școlar. Pentru cei 17% dintre beneficiari care sunt vârstnici, serviciile de îngrijire la domiciliu și cantina socială au asigurat o mai bună calitate a vieții, oferindu-le suport esențial pentru nevoile zilnice, dar și oportunități de socializare și reintegrare în comunitate. În plus, serviciile de reabilitare și îngrijire specializată au îmbunătățit considerabil autonomia persoanelor cu dizabilități, oferindu-le șansa de a trăi mai independent și de a avea acces la resurse adaptate nevoilor lor.

Prin aceste intervenții, proiectul nu doar că a oferit soluții imediate, ci a contribuit și la crearea unui sistem mai incluziv și sustenabil, în care fiecare persoană vulnerabilă să poată beneficia de sprijinul necesar pentru o viață mai bună. Pe lângă sprijinul direct acordat beneficiarilor, proiectul a consolidat și capacitat echipele a 40 de organizații ale societății civile. Acestea au primit mentorat, asistență tehnică și resurse pentru a putea monitoriza calitatea serviciilor și a se asigura că acestea sunt oferite în mod constant și eficient.

Echipa de implementare a proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune” din cadrul Fundației și a organizațiilor partenere, la Conferința de încheiere a proiectului, 27 martie 2024 →

Datorită implicării plenare a FSM în procesul de dezvoltarea a serviciilor sociale pe întreg teritoriul țării, FSM a fost premiată la 5 decembrie 2024, de CASMED în cadrul Galei „Oamenii Schimbării” pentru contribuția semnificativă la îmbunătățirea vieții persoanelor vârstnice și cu dizabilități prin dezvoltarea serviciilor comunitare.

Dezvoltăm serviciile sociale eficiente energetic

La începutul anului 2024, cu suportul UE și cofinanțarea FSM, FSM împreună cu Keystone Moldova și Fondul de Inovații Sociale din Moldova (FISM) a demarat proiectul „Parteneriate locale pentru eficiența energetică în servicii sociale”. Scopul proiectului este de a crește gradul de conștientizare în rândul comunităților locale privind importanța unui consum responsabil de energie, dar și contribuirea la îmbunătățirea clădirilor în care se prestează servicii sociale, astfel încât acestea să devină mai eficiente energetic și mai sustenabile. În final, aceste îmbunătățiri vor face posibil ca mai multe persoane vulnerabile să beneficieze de servicii esențiale și ca resursele economisite să fie investite în îmbunătățirea, accesibilizarea sau extinderea serviciilor sociale.

În primăvara anului 2024, FSM a anunțat un concurs național de granturi în cadrul acestui proiect, iar în rezultatul lui, 66 dintre organizații participante au beneficiar de audituri energetice și sociale. Consultanții au oferit recomandări de îmbunătățire a serviciilor, axate pe investiții în capacitatea personalului, îmbunătățirea documentației interne precum și lucrul cu persoanele care accesează aceste servicii.

Liderii organizațiilor societății civile primesc rapoartele de audit energetic, elaborate în cadrul proiectului „Parteneriate locale pentru eficiența energetică în servicii sociale”, Chișinău, 12 noiembrie 2024 ←

Reprezentanții organizațiilor beneficiare de grant în proiectul „Parteneriate locale pentru eficiența energetică în servicii sociale”, la evenimentul de înmânare a certificatelor de grant, 3 aprilie 2025 ↑

-
- 01** Introducere
 - 02** Avansăm Integrarea Europeană
 - 03** Construim o Societate Justă
 - 04** Promovăm Democrația în Moldova
 - 05** Promovăm o Economie Rezilientă
 - 06** Pledăm pentru o Societate Mai Bună
 - 07 Anexe**

Administrare
generală și
programe
\$840,868

Moldova la răscruce:
Combaterea
dezinformării
\$800,923

Moldova la răscruce:
Reformele de
Integrare Europeană
\$779,186

Echitate și
incluziune
socială
\$781,778

Reziliență
socială și
economică
\$379,300

Total:
\$4,007,597

*
Finanțat de
către Uniunea
Europeană
\$575,409

Democrație și
Stat de Drept
\$425,542

* Vizită de studiu la U.S. Marshals Service,
finanțată de Bureau of International
Narcotics and Law Enforcement Affairs (INL)
\$70,070

Echipa Fundației Soros Moldova la 31 decembrie 2024

Daniela Vidaicu
Directoare Executivă

Marcel Varmari
Director de Contracte
și Granturi

Elena Vacarciuc
Directoare Financiară

Lucia Ciuperca
Specialistă Superioară
de Finanțe și Granturi

Oxana Brighidin
Ofițeră de Programe

Antonina Stratu
Specialistă de Contracte
și Granturi

Ina Crețu
Ofițeră de Programe

Nicolai Gudima
Ofițer administrativ

Denis Albu
Coordonator de Programe

Mihai Lungu
Șofer

Alina Moșneagu
Coordonatore de Programe

Lidia Lungu
Îngrijitoare de Încăperi

Dmitri Gudumac
Director de Comunicare

Ecaterina Oanța
Îngrijitoare de Încăperi

Irina Bejenaru
Contabilă-Șefă

Daniela Leahu
Directoare de Proiect

Dumitru Chitoroaga
Director de IT și Procurări

Steluța Lîsîi
Specialistă de Finanțe
și Procurări

Senatul Fundației

Ana Mihailov
Președintă

Liliana Busuioc

Ian Feldman
Ombudsman

Dumitru Lazur

Radu Danii

Valeriu Prohnițchi

Echipa Fundației Soros Moldova,
2 decembrie 2024 ←

Lista proiectelor și granturilor

Obiectivul I. Avansarea supremației legii și securitatea democrației

Proiecte Operaționale, implementate de Fundația Soros Moldova	Partener de implementare	
Promovarea conceptului de reutilizare socială a bunurilor confiscate și a activității Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale	Centrul Național Anticorupție / Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale	\$2,208.77
Îmbunătățirea recuperării activelor în Republica Moldova: explorarea celor mai bune practici prin intermediul unei vizite de studiu la Serviciul Marshal din SUA	Centrul Național Anticorupție / Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale	\$89,142.50
Consolidarea cooperării dintre Ministerul Justiției și societatea civilă	Ministerul Justiției al Republicii Moldova	\$3,318.41
Asistență tehnică acordată Ministerului Justiției în procesul de transpunere a legislației naționale la acquis-ul UE	Ministerul Justiției al Republicii Moldova	\$17,053.49
Asistență tehnică pentru procesul de reformă în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova – Etapa II	Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova	\$97,200.00
Sprrijinirea dezvoltării și durabilității sectorului media din Republica Moldova în contextul politicii de extindere a UE	Freedom House Moldova	\$5,066.23
Promovarea educației mediatice și a mecanismelor de auto-reglementare a activității mass-media în Republica Moldova	International Media Support	\$5,042.71
Beneficiile aderării RM la UE pentru om, comunitate și țară	Agencia de Presă Info-Prim Neo SRL	\$30,000.00
Observarea internațională a alegerilor prezidențiale din 2024 în Republica Moldova	European Network of Election Monitoring Organizations	\$36,000.00
Suport pentru Centrul pentru comunicare strategică și combatere a dezinformării în vederea consolidării măsurilor de reziliență a securității informaționale	Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării	\$1,076.74
Suport pentru promovarea sistemului de învățământ juridic superior din Republica Moldova în spațiul academic european	Universitatea de Stat din Republica Moldova	\$9,756.00

Granturile oferite de Fundația Soros Moldova	Beneficiar de grant	
Campania de informare a comunităților din sudul țării privind Integrarea Europeană a Republicii Moldova	Asociația Obștească Pilgrim-Demo	\$65,000.00
Promovarea informării corecte și participative privind integrarea europeană a Republicii Moldova	Asociația Obștească Asociația Reporterilor NORD – MEDIA	\$45,000.00
Organizarea Forumului Mass-Media 2024	Asociația Obștească Asociația Presei Independente	\$9,866.00
Promovarea integrării europene a Republicii Moldova	Fundația INFO LIVE	\$219,250.00
Promovarea respectării drepturilor omului în Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană	Asociația Obștească Promo-LEX	\$50,000.00
Tinerii și rolul lor în procesul de integrare europeană	Fundația INOTEK	\$5,000.00
Consolidarea dialogului de politici pe marginea procesului de integrare europeană și politicilor de securitate ale Republicii Moldova	Asociația Obștească Institutul pentru Politici și Reforme Europene	\$39,993.60
Barometrul Opiniei Publice din Republica Moldova pentru anul 2024	Asociația Obștească Institutul de Politici Publice	\$16,301.46
Uniunea Europeană pe înțelesul fiecăruia	Asociația Obștească Institutum Virtutes Civilis	\$54,079.49
Suport pentru observarea civică a alegerilor prezidențiale și a referendumului constituțional din 2024 în Moldova	Asociația Obștească Promo-LEX	\$30,000.00
Informare obiectivă și mobilizare la vot pentru Referendumul Constituțional 2024	Asociația Obștească Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT	\$35,000.00
Punți către Europa	Asociația Obștească Asociația pentru Inițiative Responsabile	\$49,915.00
Forumul Național al Minorităților Etnice 2024	Asociația Obștească Inițiative Civice pentru Minoritățile Naționale	\$19,831.51
Suport pentru asigurarea coeziunii sociale: evaluarea percepțiilor societății privind securitatea și monitorizarea dezinformării pe platformele social	Asociația Obștească Platforma pentru Inițiative de Securitate și Apărare	\$89,415.00
Dezvoltarea capacitaților și a rezilienței instituționale în procesul de combatere a dezinformării și propagandei	Asociația Obștească Institutul pentru Inițiative Strategice	\$394,000.00
Participare la Ședința privind screening-ul explicativ al acquis-ului UE pe linia Capitolului 24 - Justiție, Libertate și Securitate, în perioada 19-21 martie 2024, Bruxelles, Belgia	Andrei Cecoltan, Gabriela Cristea, Elena Coliujco, Serghei Melnic, Tatiana Ciumaș, Alina Chichioi	\$3,889.99
Participarea la Conferința Internațională „Evidentiary challenges in the fight against money laundering: lessons from Latin America and the Carribean”, în perioada 9-10 aprilie 2024, Rio de Jainero, Brazilia	Serghei Carapunarlî	\$342.92

Lista proiectelor și granturilor

Obiectivul II. Consolidarea coeziunii sociale și rezilienței economice

Proiecte Operaționale, implementate de Fundația Soros Moldova	Partener de implementare	
Consolidarea capacităților specialiștilor agențiilor teritoriale de asistență socială din Republica Moldova în contextul reformei „RESTART”	Ministerul Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova	\$5,715.91
Suport pentru evenimentul sportiv Euro Marathon 2024 - Uniți pentru Moldova Europeană	Clubul Sportiv Sporter	\$9,940.22
Asistență tehnică pentru Viceprim-ministra pentru Integrare Europeană a Republicii Moldova	Biroul pentru Integrarea Europeană al Republicii Moldova	\$43,200.00
Fortificarea capacităților serviciului public din Republica Moldova în vederea aderării la Uniunea Europeană	Biroul pentru Integrare Europeană al Republicii Moldova, Cancelaria de Stat	\$201,579.05
Suport la organizarea evenimentului ”Gala Moldova Eco Energetică 2024”	Centrul Național pentru Energie Durabilă	\$2,156.40

Granturile oferite de Fundația Soros Moldova	Beneficiar de grant	
Asistență tehnică administrației publice în domeniul Integrării Europene și elaborării politicilor	Instituția Privată Centrul de Informații Universitare	\$246,232.00
Creșterea eficienței sectorului Întreprinderilor cu Capital de Stat – etapa 4	Asociația Obștească Centrul Analitic Independent Expert-Grup	\$100,000.00
Suport pentru reforma pieței muncii	Asociația Obștească Centrul Analitic Independent Expert-Grup	\$260,162.00
Centrul de zi pentru copii cu dizabilități intelectuale din municipiul Bălți	Asociația Obștească Autism Hope	\$5,134.72
Parteneriate locale pentru eficiența energetică în serviciile sociale (FISM 2024)	Asociația Obștească Fondul de Inovații Sociale din Moldova	€241,887.00
Parteneriate locale pentru eficiența energetică în serviciile sociale (Keystone 2024)	Instituția Privată Keystone Moldova	€187,990.00

